

Program rozvoja obce

Staré

na roky 2015 - 2021



Aktívnym cieľovo orientovaným prístupom na základe využitia vnútorného potenciálu obce a všetkých možností jej rozvoja neustále zvyšovať kvalitu života obyvateľov, tak aby sa obec stala atraktívnym a zdravým prostredím pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja obce

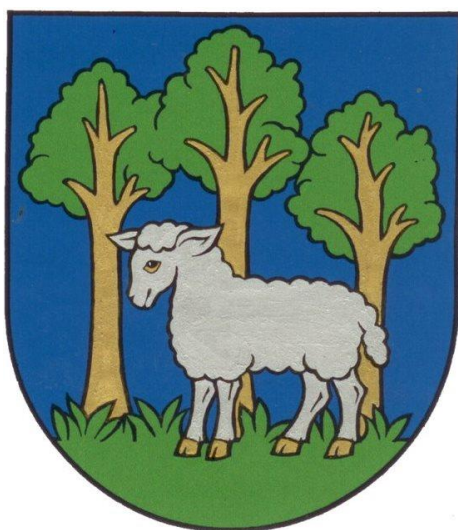
Obsah

Úvod	5
Analytická časť.....	8
História obce	8
Územie obce.....	9
Demografické údaje obce.....	9
Občianska vybavenosť obce	16
SWOT analýza.....	21
Strategická časť	22
Strategická vízia a strategický cieľ obce	25
Hierarchia rozvojových cieľov	28
Programová časť.....	29
Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí.....	30
Merateľné ukazovatele projektov	34
Realizačná časť	36
Akčný plán obce	36
Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PRO a administratívna podpora	38
Návrh systému monitorovania a hodnotenia	41
Finančná časť	43
Indikatívny finančný plán	43
Model viaczdrojového financovania a finančný rámec.....	44
Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov	45
Prílohy.....	48

Identifikačné údaje o obci

Názov obce	Staré
Kód obce	523097
Kraj	Košický kraj
Okres	Michalovce
Adresa	Staré 208, 072 23, Staré
IČO	00325805
DIČ	2020742581
Rozloha	1802 ha
Počet obyvateľov	778
Prvá písomná zmienka	1273
Webová stránka obce	www.obecstare.eu

Oficiálny erb obce Staré



Zámer spracovania Program rozvoja obce	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Staré na roky 2015 - 2021
Forma spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - Program rozvoja obce Staré na roky 2015 - 2021 (ďalej len „PRO 2015 - 2021“) bude spracovaný v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, - dokument PRO 2015 – 2021 bude spracovaný za pomoci externých odborníkov na základe zmluvného vzťahu, - pri príprave dokumentu budú spolupracovať pracovníci samosprávy a iných inštitúcií pôsobiach v obci, - aktívne zapojenie miestnych obyvateľov do prípravy a tvorby PRO 2015 - 2021, - vytvorenie pracovnej skupiny.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania PRO 2015 - 2021 bude zodpovedať riadiaci tím a pracovná skupina. Do procesu spracovania bude zapojená verejnosť a miestne inštitúcie (dotazníkovou formou, osobnými stretnutiami, prostredníctvom informačných letákov).
Obdobie spracovania	Jún 2016
Financovanie spracovania	<p>Spracovanie bude financované z rozpočtu obce. Financovanie zahŕňa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - náklady na vlastné spracovanie, - náklady na získanie informačných podkladov – dotazníky, analýzy, štatistiky, - náklady na stretnutia pracovných skupín a verejnosti - náklady na publicitu - informačné materiály, letáky.
Zoznam členov podieľajúcich na príprave dokumentu – riadiaci tím	<p>Agáta Jesenková – gestor programu/starostka obce Vladimír Hlaváč – zástupca starostky obce Ing. Ján Bačovčín – poslanec obecného zastupiteľstva Peter Čerhit – poslanec obecného zastupiteľstva Vladimír Hlaváč – poslanec obecného zastupiteľstva Ing. František Dupaľ – poslanec obecného zastupiteľstva Ing. Ján Michalovčík – poslanec obecného zastupiteľstva Magdaléna Šaffová – poslankyňa obecného zastupiteľstva Emil Balko – poslanec obecného zastupiteľstva Ing. Gabriela Adamkovičová - externý projektový manažér</p>

Úvod

Podnetom pre spracovanie programu rozvoja obce Staré je nové programové obdobie čerpania Európskych štrukturálnych fondov na roky 2014 -2020, prostredníctvom ktorých má obec možnosť čerpať finančné prostriedky zamerané na jednotlivé rozvojové aktivity. Program rozvoja obce (ďalej len PRO) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Zároveň vychádza z inštrukcií novej odporúčanej metodiky, určenej na spracovanie PRO, ktorá bola vypracovaná Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja. Program rozvoja obce je strategický programový dokument, ktorý obsahuje analýzu hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb, t. j.:

- odstraňovať alebo zmierňovať nežiadúce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, dobudovanie kanalizácie a vodovodu,
- komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov,
- rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne,
- rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta,
- rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce,
- predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podpora rovnosti príležitostí na trhu práce a podpora znevýhodnených komúní,
- zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu.

Predkladaný dokument nadväzuje na viaceré regionálne a národné strategické dokumenty. Je vyústením úzkej spolupráce vedenia obce, miestnych obyvateľov a inštitúcií pôsobiacich v obci. Prvotná fáza spočívala v zadaní si jednotlivých cieľov, harmonogramu a rozdelenia úloh medzi členov pracovnej skupiny, ktorí sa podieľali na príprave tohto strategického dokumentu. V druhej fáze prípravy sme uskutočnili zber údajov od obyvateľov obce a významných inštitúcií pôsobiacich na území obce. Ďalším podkladom pri tvorbe a príprave boli koncepčné materiály na miestnej úrovni (územný plán

obce, rozpočet obce, ex post hodnotenie predchádzajúceho obdobia), zároveň nám ako podklad slúžili štatistické údaje z verejne dostupných zdrojov.

Použitá metodológia

Počas prípravnej fázy sme použili nasledovné metódy zapojenia verejnosti. O príprave strategického dokumentu sme informovali prostredníctvom internetovej stránky našej www.obecstare.eu, ďalej na úradnej tabuli a prostredníctvom obecného rozhlasu. Uskutočnili sme prieskum verejnej mienky formou dotazníkov určených pre širokú verejnosť. Vedenie obce a miestni poslanci uskutočnili viacero rozhovorov s cieľom získania cenných podnetov a námetov, ktoré poslúžili ako jeden zo vstupných zdrojov pri definovaní strategických plánov našej obce. Ďalšou metódou pri definovaní jednotlivých strategických vízií bolo uskutočnenie brainstormingového stretnutia členov pracovnej skupiny za účasti externých expertov, v priestoroch obecného úradu, ale aj v dotknutých častiach obce. Vyústením tejto spolupráce bolo jasné zadefinovanie konkrétnych a zrealizovateľných strategických cieľov.

Riadiaci tím, ktorý sa podieľal na tvorbe PRO

Zoznam členov pracovnej skupiny	
Starostka obce	Agáta Jesenková – gestor programu
Zástupca starostky obce	Vladimír Hlaváč
Poslanci obecného zastupiteľstva	Ing. Ján Bačovčín Peter Čerhit Vladimír Hlaváč Ing. František Dupaľ Ing. Ján Michalovčík Magdaléna Šaffová Emil Balko
Kontrolórka obce	Ing. Alena Holubová
Externý odborník	Ing. Gabriela Adamkovičová - externý projektový manažér

Zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia

Dokument PRO 2015 – 2021 nadväzuje na tieto strategické dokumenty:

Na miestnej úrovni:

- ***Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Staré (bolo uskutočnené ex-post hodnotenie tohto dokumentu a zároveň sa zapracovali nezrealizované projektové zámery do súčasného PRO),***
- ***Územný plán obce Staré***

Na regionálnej úrovni:

- *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja v programovacom období 2016 – 2022, (PRO Staré je v súlade s víziou Košického samosprávneho kraja, ktorou je vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja).*
- *Stratégia rozvoja vidieka Košického samosprávneho kraja*
- *Územný plán VÚC Košického kraja*
- *Regionálna inovačná stratégia*
- *Plán rozvoja a modernizácie ciest II. a III. triedy na území Košického samosprávneho kraja*
- *Koncepcia starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru*
- *Stratégia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji*
- *Stratégia vo vzťahu k marginalizovaným skupinám KSK*
- *Energetická politika Košického samosprávneho kraja*
- *Koncepcia nakladania s odpadmi v Košickom kraji*
- *Rozvojový plán Slovensko - Východ*

Na národnej úrovni:

- *Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020*
- *Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na koncentráciu EŠIF v Partnerskej do SR na roky 2014 – 2020*
- *Pozičný dokument Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020*
- *Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020*
- *Stratégia Európa 2020*
- *Národná stratégia regionálneho rozvoja SR*
- *Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020*
- *Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike*
- *Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2020*
- *Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020*
- *Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. Triedy*
- *Stratégia protipovodňovej ochrany do roku 2020*
- *Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy*

Analytická časť



História obce

Prvá písomná zmienka o obci Staré pochádza z roku 1273. V tom období predmetné územie tvorilo majetkovú súčasť panstva Michalovce. Latinský názov dediny "Stara" si postupne ako svoje priezvisko osvojili predstavitelia šľachtickej rodiny Sztárayovcov. V písomných listinách z 13. a 17. storočia je spomínané územie nazývané "Ztara" (išlo o maďarizovaný tvar pôvodného slovenského názvu Staré). Farský kostol Sv. Anny sa spomína v roku 1335. V jeho blízkosti sa nachádzala stredoveká farská škola a cintorín. Od konca 16. storočia do roku 1725 kostol, vedľa ktorého stála drevená zvonica, patrila kalvínom. Pôvodne zasvätenie kostola – kostol Sv. Anny, bolo zmenené v roku 1725 na kostol Nanebovzatia Panny Márie. Do dnešného obdobia stojí v obci klasicistický kostol, ktorý dokončili v roku 1842. Staré získalo v 16. storočí mestské a trhové práva. Boli tu postavené poddanské domy, 4 kúrie zemepánov, kaštieľ a majerské budovy šľachticov, fara, kostol a škola. V tom období malo Staré v okolí významné hospodárske i cirkevné postavenie (jarmok, pútnické miesto). Zasluky rozvoja obce sa pripisujú grófovi Jánovi Filipovi Sztárayovi (1739 – 1815) a jeho manželke Barbore Migazzi, ktorá bola neter ostrihomskeho kardinála, a ich potomkom. Od 19. storočia význam Starého klesal a postupne stratilo aj posledné črty mestečka. V roku 1927 v Starom postavili vodovod, patrila spomedzi prvých obcí v širokom okolí. Postupom času sa obec rozvíjala a uskutočnila významné investície – plynofikácia, rekonštrukcia vodovodu, rekonštrukcia kaštieľa, a pod.)

Územie obce

Katastrálne územie obce Staré s rozlohou 1802 ha sa rozprestiera na Laboreckom výbežku Východoslovenskej nížiny. Západnú časť chotára tvoria terasy Laborca, ktorými niva prechádza smerom na Východ do podhoria Humenských vrchov. Ich zalesnené strmé južné svahy zaberajú severnú časť územia. Cez obec preteká vodný tok Starianka a vodný tok stekajúci z lokality Šimunky. Západným okrajom katastra obce preteká rieka Laborec. Stred obce leží v nadmorskej výške 156 m n. m. Podľa administratívneho členenia obec patrí do Košického kraja a okresu Michalovce. Od okresného mesta Michalovce je vzdialená približne 13 km. Susedné obce, ktoré hraničia s katastrálnym územím obce Staré, sú Oreské, Zbudza, Nacina Ves, Voľa, Strážske časť Krivošťany a Jasenov (okres Humenné).



Demografické údaje obce

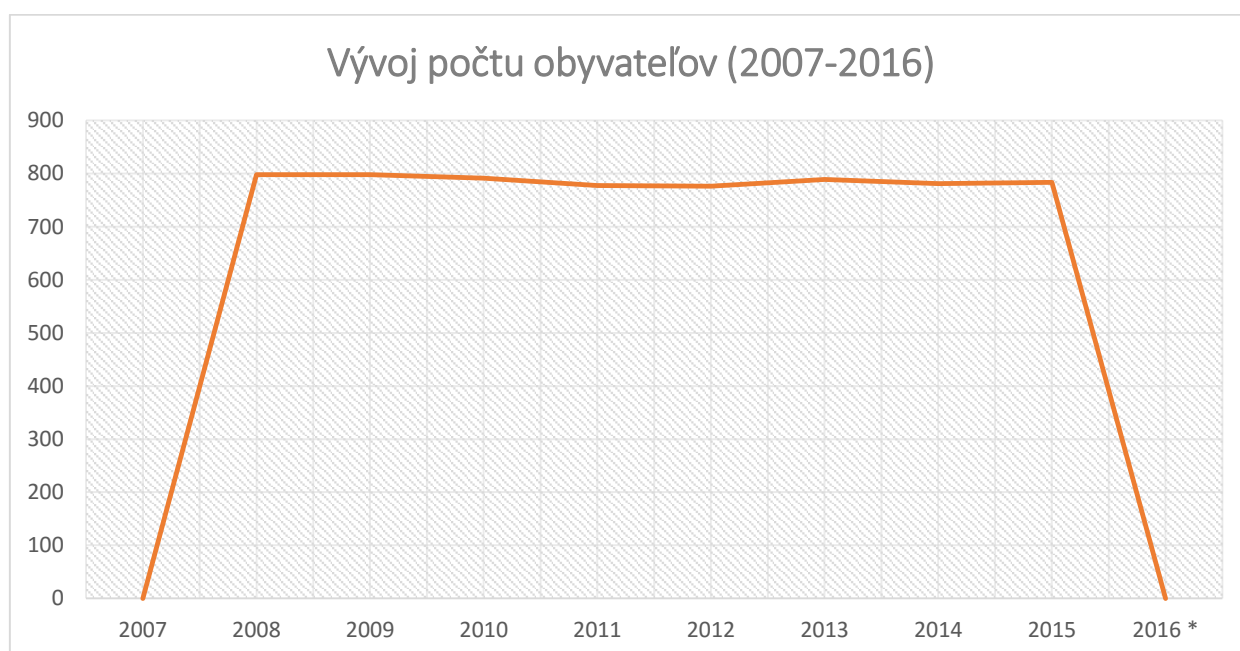
Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje niekoľko ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených (pôrodnosť, úmrtnosť) alebo mechanických (sťahovanie) a sú statickými charakteristikami populácie. Predstavujú základné fakty na podporu rozhodovania v súvislosti s rozvojom ľudskej spoločnosti. Je dôležité vymedziť demografické trendy a v rámci nich aj náboženskú, národnostnú a vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva. K základným demografickým ukazovateľom patrí aj dynamika obyvateľstva, ktorá sa vyjadruje prirodzeným a migračným pohybom. Pri pohľade na prirodzený prírastok vidieť, že výsledok v obci má kladné hodnoty v sledovanom období, čo znamená, že natalita prevažuje nad mortalitou. Tabuľka č. 1 uvádza vývoj počtu obyvateľov za posledných 10 rokov. V sledovanom období (2007 – 2016) sa počet obyvateľov len mierne menil, ako možno vidieť na grafe. Celkový počet obyvateľov v obci je 778 (rok 2016).

Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov v obci v období od 2007 do 2016

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
počet obyvateľov k 31.12.	797	798	798	791	777	776	789	781	783	778
počet narodených/zomretých	6/11	7/9	5/9	6/9	5/11	7/14	13/8	6/10	4/9	2/6
prírodný prírastok/úbytok	-5	-2	-4	-3	-6	-7	5	-4	-5	-4
migračný prírastok/úbytok	8/6	9/6	10/6	5/9	10/18	8/2	11/3	8/12	20/13	2/3
celkový prírastok/úbytok	14/17	16/15	15/15	11/18	15/29	15/16	24/11	14/22	24/22	4/9

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

* stav k 06/2016



Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia

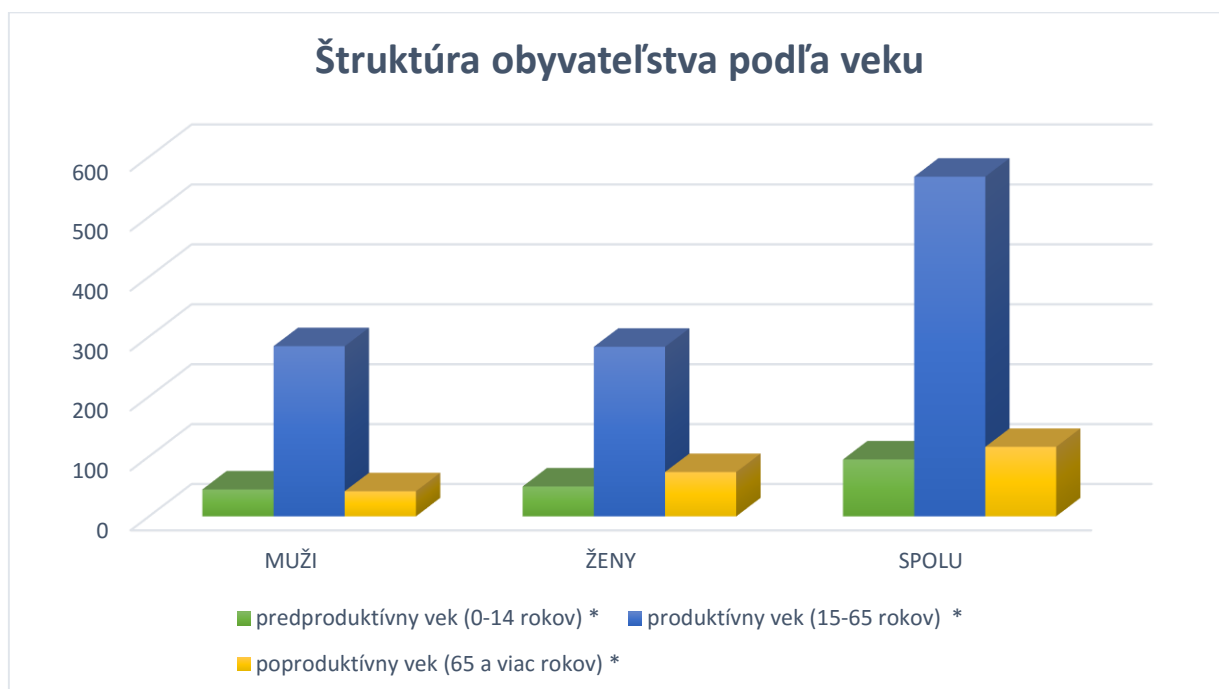
Dôležitou charakteristikou ľudských zdrojov je veková štruktúra obyvateľstva v kategóriách predproduktívny (0-14 rokov), produktívny (15-65 rokov) a poproduktívny vek (65 a viac rokov). Veková štruktúra je základným ukazovateľom pre posúdenie budúceho vývoja populácie. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku (15 -65 rokov) takmer 73 % z celkového počtu, najmenší podiel pripadá na obyvateľov v predproduktívnom veku a to 12,21 % z celkového počtu obyvateľov.

Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
predproduktívny vek (0-14 rokov)*	45	50	95
produktívny vek (15-65 rokov)*	284	283	567
poproduktívny vek (65 a viac rokov)*	42	74	116

Zdroj: obec, vlastné spracovanie

* stav k 06/2016



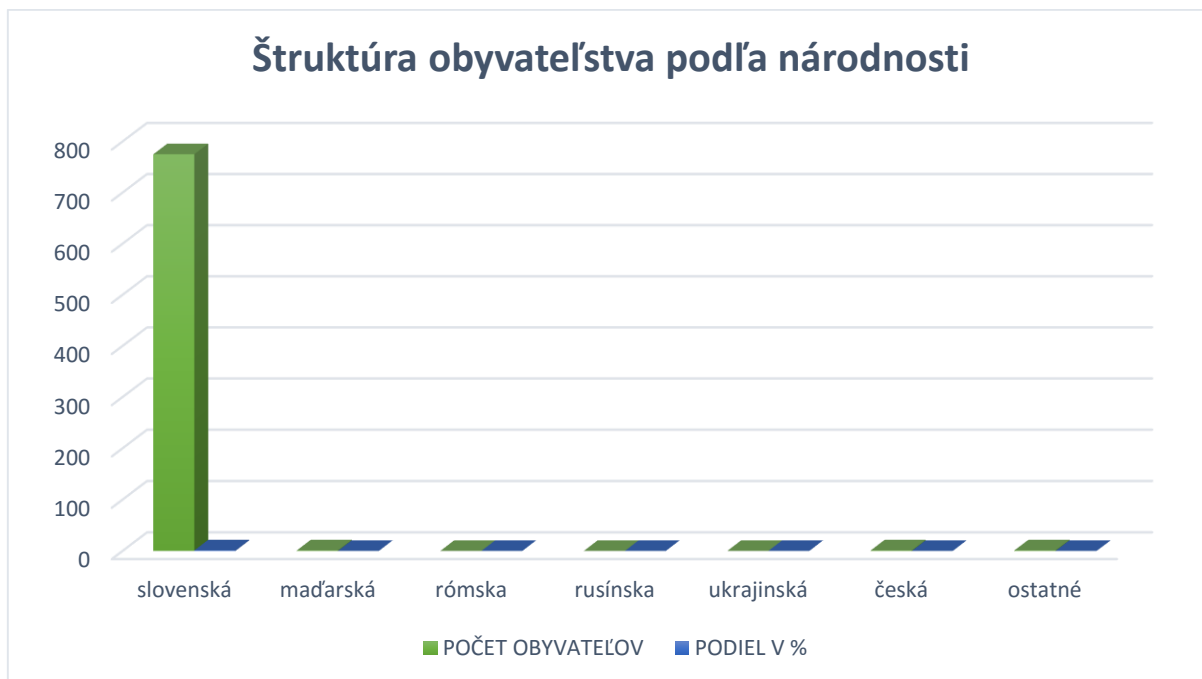
Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Podľa výsledkov sčítania môžeme obyvateľstvo hodnotiť aj z hľadiska národnostnej štruktúry. Z pohľadu národnostného zloženia výrazne prevláda slovenská národnosť, nakoľko 98,61 % občanov sa hlási práve k tejto národnosti. Malé percento občanov sa hlási k ostatnej národnosti, a to k maďarskej národnosti (0,13 %), českej (0,13 %).

Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
slovenská	775	99,61%
maďarská	1	0,13%
rómska	0	0,00%
rusínska	0	0,00%
ukrajinská	0	0,00%
česká	1	0,13%
ostatná	1	0,13%
nezistená	0	0,00%

Zdroj: obec, vlastné spracovanie



Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. V obci má najväčšie zastúpenie rímskokatolícka cirkev, ktorá sa na celkovom počte trvale bývajúcich obyvateľov podieľa 95,76 %. Na základe toho možno tvrdiť, že dominantným náboženstvom v obci je práve rímskokatolícke vierovyznanie.

Tabuľka 4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

NÁBOŽENSTVO	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
rímskokatolícka cirkev	745	95,76%
gréckokatolícka cirkev	23	2,96%
evanjelická cirkev augsburského vyznania	4	0,51%
reformovaná kresťanská cirkev	1	0,13%
pravoslávna cirkev	1	0,13%
kresťanské zbory	0	0,00%
nezistené vyznanie/cirkev	4	0,51%
bez vyznania	0	0,00%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky



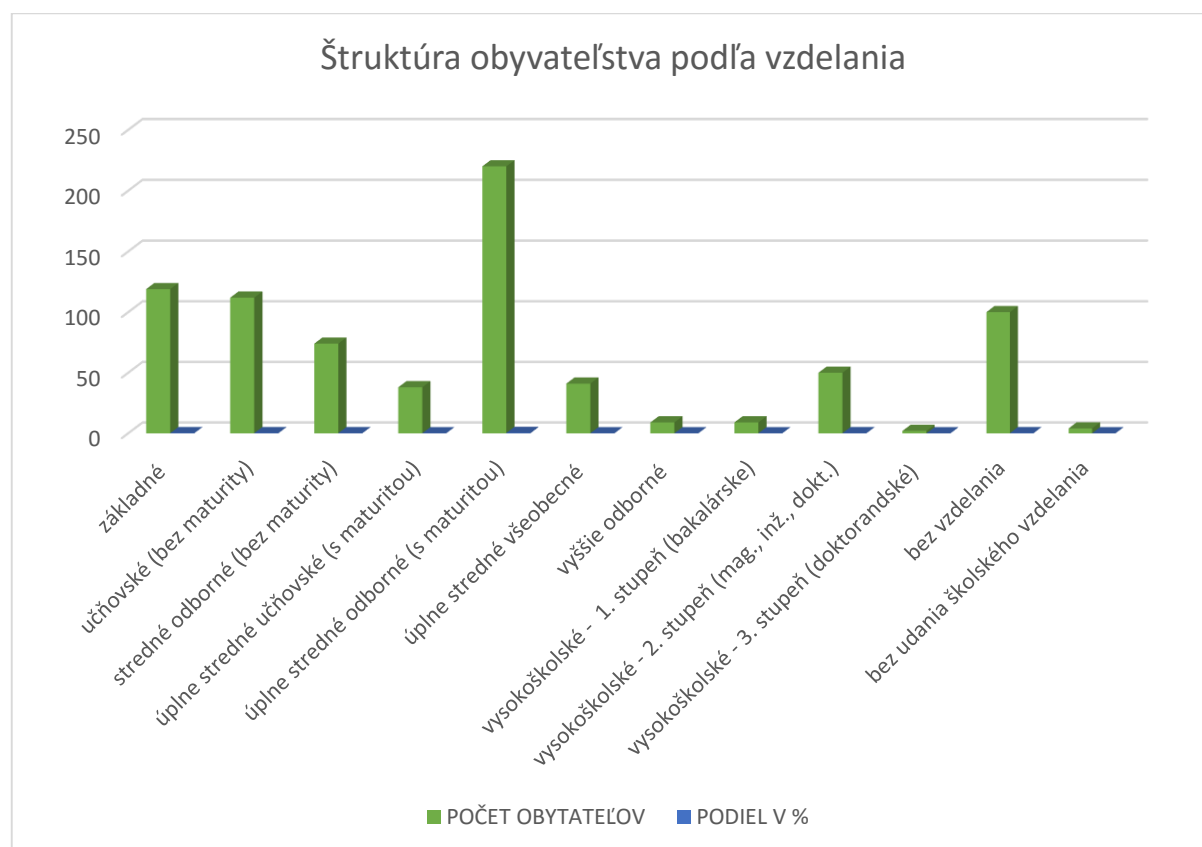
Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Úroveň vzdelanosti populácie sa v súčasnej etape socioekonomického rozvoja stáva jedným z predpokladov, ktoré významným spôsobom vplývajú na celkový rozvoj územia. Vzdelanie je jednou z možností ako si na pracovnom trhu zaistiť lepšie pracovné príjmy, nižšiu možnosť straty zamestnania alebo nižšiu mieru ohrozenia dlhodobou nezamestnanosťou. Výrazné postavenie v obci Staré má stredné vzdelanie, percentuálne zastúpenie tejto skupiny obyvateľov je 63,50 % z celkového počtu, pri ktorých je známe najvyššie dosiahnuté vzdelanie. Podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním je 7,84 %. Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a odbornej kvalifikácie je jedným z dôležitých predpokladov ďalšieho rozvoja ekonomiky.

Tabuľka 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

NAJVIŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
základné	119	15,30%
učňovské (bez maturity)	112	14,40%
stredné odborné (bez maturity)	74	9,51%
úplne stredné učňovské (s maturitou)	38	4,88%
úplne stredné odborné (s maturitou)	220	28,28%
úplne stredné všeobecné	41	5,27%
vyššie odborné	9	1,16%
vysokoškolské - 1. stupeň (bakalárske)	9	1,16%
vysokoškolské - 2. stupeň (mag., inž., dokt.)	50	6,43%
vysokoškolské - 3. stupeň (doktorandské)	2	0,26%
bez vzdelania	100	12,85%
bez udania školského vzdelania	4	0,51%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky



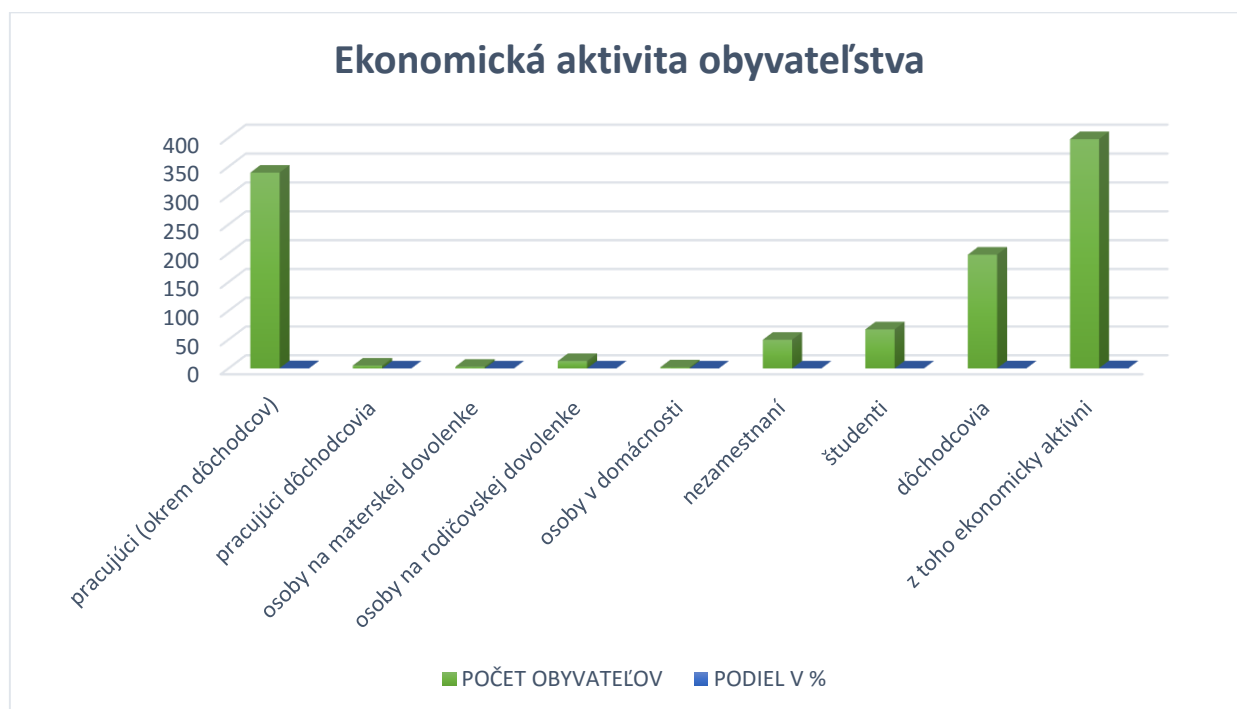
Ekonomická aktivita obyvateľstva

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. Z tohto hľadiska možno obyvateľstvo rozdeliť na ekonomicky aktívne a neaktívne. Medzi demografické ukazovatele zaraďujeme aj zamestnanosť obyvateľstva. Na základe zmapovania zamestnanosti možno posúdiť, koľko obyvateľov v obci je ekonomicky aktívnych, koľko obyvateľov sa nachádza na materskej dovolenke, koľko je dôchodcov a koľko sa nachádza v obci nezamestnaných. V produktívnom veku je takmer 73 % obyvateľstva. Tabuľka č. 6 znázorňuje ekonomickú aktivitu obyvateľstva v obci.

Tabuľka 6 Ekonomická aktivita obyvateľstva

EKONOMICKÁ AKTIVITA	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
pracujúci (okrem dôchodcov)	340	43,70%
pracujúci dôchodcovia	5	0,64%
osoby na materskej dovolenke	3	0,39%
osoby na rodičovskej dovolenke	13	1,67%
osoby v domácnosti	2	0,26%
nezamestnaní	50	6,43%
študenti	68	8,74%
dôchodcovia	198	25,45%
z toho ekonomicky aktívni	398	51,16%

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky



Občianska vybavenosť obce

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti kultúry a administratívy, športové zariadenia, školské a sociálne zariadenia. Úroveň občianskej vybavenosti je ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov a návštevníkov, ako aj ich potrebami.

Staré je rozvíjajúcou sa obcou s výhodnou geografickou polohou v blízkosti okresného mesta Michalovce. Obec uskutočnila viacero investícií do zveľadenia verejných priestranstiev.



Z administratívnych budov sa v obci nachádza obecný úrad, ktorého technický stav zodpovedá požiadavkám občanov a zamestnancov, nakoľko je po rekonštrukcii. V objekte sa nachádza aj pošta.



V obci absentujú objekty pre kultúru. Nenachádza sa tu kultúrny dom, ktorý by poskytoval občanom priestory pre rôzne kultúrno-spoločenské podujatia. V súčasnosti má obec problém s nedostatočnými voľnými parcelami, kde by sa mohla realizovať výstavba nielen kultúrneho domu, ale prípadne aj iných objektov v rámci občianskej vybavenosti.

Pravidelné usporadúvanie spoločenských podujatí pozitívne vplýva na sociálno-kultúrny rozvoj v obci a zároveň utužuje vzájomné vzťahy medzi obyvateľmi obce. V rámci kultúrneho vyžitia sa v obci organizujú kultúrno-spoločenské podujatia. Organizujú skôr letné podujatia vonku na nádvorí, napríklad Fašiangová zabíjačka. Ďalšími zaujímavými podujatiami sú Stavanie mája, Hudobná jar v kaštieli Szaray, Stretnutie pri kríži, Mikuláš pre deti, Nočná hasičská súťaž.

Vedľa obecného úradu sa nachádza požiarna zbrojnica s technickým vybavením. Tradície hasičstva v obci Staré začali od konca 19. storočia. V obci funguje už 120 rokov dobrovoľný hasičský zbor, ktorého členovia sa zúčastňujú nielen súťaží, ale sú nápomocní pri organizovaní a realizácii kultúrno-spoločenských či športových aktivít a podujatí v obci.



V roku 2005 po prvýkrát zorganizovali dobrovoľní hasiči vlastnú pohárovú súťaž - DHZ Cup (od roku 2009 - Memoriál Víťazoslava Szöllösiho). Táto súťaž hasičských družstiev sa odvtedy organizuje každoročne, od roku 2014 ako nočná súťaž.



Zaujímavosťou v obci Staré sú kultúrne pamiatky: kostol Nanebovzatia Panny Márie, renesančno-barokový kaštieľ, budova sýpky zo začiatku 19. storočia a prícestná plastika Sv. Jána Nepomuckého z roku 1816.

Renesančno-barokový kaštieľ

Pýchou obce je architektonická pamiatka renesančno-barokový kaštieľ postavený v 17.

storočí. Kaštieľ patril kedysi

rodine Sztarayovcovsi.

Súčasný stav budovy si

vyžaduje rekonštrukciu,

avšak obec dokáže

financovať len náklady

v súvislosti s bežnou

údržbou a opravami.

Momentálne sa v kaštieli

schádza miestna mládež,

nakoľko v dvoch

miestnostiach má svoje

priestory, ktoré využíva

ako posilňovňu.



Kostol Nanebovzatia Panny Márie

Rímskokatolícky kostol bol postavený v roku 1811. V roku 1961 bol rekonštruovaný, a tak je po technickej stránke objekt vyhovujúci.



Sýpka

V intraviláne obce oproti kostolu sa nachádza kultúrna pamiatka sýpka. Objekt využíva obec ako skladové



priestory pre potreby obecného úradu alebo na charitatívne zbierky šatstva.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Socha sv. Jána Nepomuckého je ľudovou plastikou. Táto práca je z roku 1816.



V intraviláne obce v juhovýchodnej časti sa nachádza cintorín. V súčasnosti je naplánovaná úprava okolia cintorína, obnova oplotenia a výstavba parkoviska. V jeho bezprostrednej blízkosti sa nachádza dom smútku s vyhovujúcim technickým stavom budovy. Dom smútku bol komplexne zrekonštruovaný z prostriedkov Ministerstva financií SR v roku 2015.

Školské zariadenia

Predškolskú výchovu a starostlivosť o deti v predškolskom veku zabezpečuje miestna materská škola s dobrými priestorovými a materiálno-technickými podmienkami, vrátane upraveného exteriéru (detské ihrisko). Materskú školu navštevujú aj deti z okolia, konkrétne z mesta Strážske a obce Oreské.

Školopovinné deti majú možnosť navštevovať základnú školu, ktorá sa nachádza v objekte spolu s materskou školou. Základná škola má 2 triedy s vyučovaním 1.-4. ročníka. V objekte základnej školy je telocvičňa. Staršie školopovinné deti navštevujú 5.-9. ročník v základnej škole v Strážskom.

Zdravotnícke a sociálne zariadenia

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani zariadenie, ktoré by poskytovalo služby sociálneho charakteru. Úroveň sociálnych služieb je podmienený veľkosťou obce a počtom obyvateľom. Zdravotnú starostlivosť obyvatelia vyhľadávajú v meste Strážske.

Športové zariadenia

Možnosti pre športové aktivity v obci sú limitované. V rámci športového vyžitia majú deti a mládež využívať telocvičňu v objekte základnej školy. V obci sa nachádza športový areál – futbalové ihrisko. Napriek tomu absentuje multifunkčná športová plocha, kde by bola možnosť vykonávať rôzne športové aktivity, organizovať športové podujatia zamerané nielen pre detí a mládež, ale aj pre dospelých.

Služby

V rámci služieb sú dostupné základné služby, občania môžu využívať maloobchodné zariadenia s rozličným tovarom, pohostinstvo a zároveň tu sídli aj niekoľko podnikateľských subjektov.

Od roku 2011 obec Staré v spolupráci s obcou Oreské a Zbudza vydáva 2-krát ročne noviny "Pod Bukovinou" pre občanov. Sú to spoločné noviny obcí Staré, Zbudza, Oreské. Staré je súčasťou miestnej akčnej skupiny DUŠA, o. z.. a regionálneho združenia ZMOS – Michalovský región.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> + výhodná geografická poloha, blízkosť okresného mesta Michalovce + obec je splynofikovaná + 100 %-tná napojenosť na verejný vodovod + dobrý stav cestných komunikácií + zrekonštruovaný obecny úrad + plne funkčná požiarna zbrojnica s technickým vybavením, s dobrovoľným hasičským zborom + materská škola a základná škola s upraveným areálom + zrekonštruovaný dom smútku + futbalové ihrisko v obci + dostatok voľnej pracovnej sily + ochota zo strany samosprávy riešiť zlú ekonomickú a sociálnu situáciu miestneho obyvateľstva + výborná spolupráca s okolitými obcami + ochota spolupráce miestneho obyvateľstva pri rozvoji obci + viaceré možnosti kultúrno-spoločenského a športového vyžitia + vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná základná technická infraštruktúra - absencia kanalizácie, nepostačujúca kapacita vodojemu - nevyhovujúci stav chodníkov, absencia chodníkov v niektorých častiach obce - absencia kultúrnej, zdravotnej a sociálnej infraštruktúry - absencia objektov pre kultúru - absencia multifunkčného ihriska - nedostatok vlastných finančných zdrojov obce na financovanie rozvojových a investičných projektov - nedostatočné voľné parcely pre výstavbu objektov občianskej a sociálnej vybavenosti (pre výstavbu kultúrneho domu, bytovej výstavby, príp. nájomných bytov) - úzky sortiment služieb - nevybudovaný zberný dvor a kompostovisko pre obec

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> + využitie čerpania štrukturálnych fondov EÚ + rozšírenie miestnych cestných komunikácií a chodníkov na nové investičné územia v katastri obce, kde sa uskutočňuje výstavba rodinných domov + znalosť regiónu + možnosti budovania občianskej vybavenosti infraštruktúry v súlade s požiadavkami obyvateľov + podpora samostatne hospodáriacich roľníkov + strategické postavenie obce + zvýšenie bezpečnosti obce prostredníctvom kamerového systému 	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomicky stagnujúci región – pretrvávajúce negatívnych dopadov hospodárskej krízy - nedostatočná osвета v oblasti ochrany životného prostredia - nárast produkcie komunálneho odpadu - dlhodobá vysoká nezamestnanosť - nedostatok finančných prostriedkov pre investičné zámery obce

Strategická časť

Kapitola je zameraná na stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík. Určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Strategická časť Programu rozvoja obce Staré na roky 2015 – 2021 priamo nadväzuje na analytickú časť, ktorá cez popísané oblasti predstavuje komplexnú analýzu obce. Predkladaná časť PRO sa zameriava na stratégiu rozvoja obce Staré, so zohľadnením dostupných dát (štatistický úrad, výstupy z dotazníkov), ale aj relevantných informácií získaných od miestnych aktérov, cez tzv. mäkké dáta (očakávania obyvateľov samosprávy).

Vychádzajúc zo skúseností a relevantnej dokumentácie, ktorá stojí za vytvorením PRO každej obce, je pre definovanie obecnej rozvojovej stratégie nevyhnutné pochopiť aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Tie je potrebné zapracovať nielen z hľadiska strednodobého, ale aj dlhodobého horizontu. Tieto východiská prognózy budúceho vývoja sú prezentované v strategických dokumentoch národnej a nadnárodnej úrovne. Najvyšší dokument predstavuje Stratégia Európa 2020, ktorá sa premieta aj

do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska. Ide o víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť pričom pre jednotlivé ciele stanovuje ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority, ktoré je možné preniesť aj na lokálnu úroveň – úroveň obcí:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Pri spracovaní Strategickkej časti PRO obce Staré boli v plnej miere akceptované najvýznamnejšie rozvojové dokumenty týkajúce sa územia obce – Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014-2020, ako aj s Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (schválený uznesením Vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014), Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja, Územný plán Košického samosprávneho kraja, pričom kľúčovým dokumentom vymedzujúcim rámec strategickkej časti je zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja:

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje Program rozvoja obce nasledovne v § 8:

Program rozvoja obce

(1) Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program rozvoja obce vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickkej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

(4) Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(5) Program rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(6) Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pôsobnosť obcí pri podpore regionálneho rozvoja zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje nasledovne v § 12.

Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja:

a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,

b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja obce alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,

c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa obec nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja obce,

d) podieľa sa na plnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa § 3, v spolupráci s ministerstvom a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území obce,

e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,

f) spolupracuje s ďalšími obcami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,

g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj obce.

Súčasťou predloženej strategickej časti dokumentu je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja a formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia predstavuje očakávaný stav, ktorý má obec zo strednodobého hľadiska dosiahnuť. Definuje rámec pre vymedzenie strategických cieľov a priorít na obdobie budúcich 7 rokov pričom popisuje aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia obce Staré predstavuje opis ideálneho stavu, ktorý si obyvatelia obce prajú dosiahnuť a aktívnym systematickým prístupom sa chcú blížiť k jej naplneniu.

Na základe komplexnej analýzy východiskového (súčasného) stavu obce, súboru kvalitatívnych a kvantitatívnych dát, analýzy silných a slabých stránok územia a identifikácii hlavných faktorov smerujúcich k rozvoju územia, pochopením väzieb územia a zohľadnením faktorov podporujúcich rast resp. rozvoj územia a na základe funkcií, ktoré obec v súčasnosti plní je **strategická vízia** obce Staré formulovaná nasledovne:

„Obec Staré je zdravou obcou - miestom s kvalitným prostredím pre život, pričom využíva svoje danosti na prospech trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja a je sebavedomým členom Košického samosprávneho kraja.“

Naplnenie vízie vychádza z predpokladu naplnenia strategického cieľa obce, ktorý je možno zdefinovať nasledovne:

„Aktívnym cieľovo orientovaným prístupom na základe využitia vnútorného potenciálu obce a všetkých možností jej rozvoja neustále zvyšovať kvalitu života obyvateľov, tak aby sa obec stala atraktívnym a zdravým prostredím pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja obce“.

Stratégia rozvoja

Zámerom tejto časti programu je zdefinovať priority a opatrenia, ktoré s určitou povedú priamo k naplneniu stanovenej vízie, pričom tieto priority a návrhy nemusia spadať len do kompetencie obce. V tejto časti je dôležité ich explicitne vymedziť a pomenovať tak, aby ich bolo možné zapracovať do plánu plnenia. Pri opatreniach, ktoré nie sú priamo v kompetencii obce, je dôležité aby boli presne sformulované do takej podoby, v akej ich obec bude môcť začleniť do vyšších strategických zámerov napr. samosprávneho kraja.

Stratégia rozvoja obce Staré vychádza z aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a nadväzuje na Priority a ciele stratégie rozvoja Košického kraja, kde sa uvádza, že „Košický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci región SR,

s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti, vysokým stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, ale rozvíjajúci sa a konvergujúci mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou a Ukrajinou“.

Naplnenie dlhodobej vízie a dosiahnutie strategického cieľa národnej stratégie je rozložené do piatich prioritných oblastí, ktoré by sa mali stať jej základnými piliermi realizácie. Základné prioritné oblasti sú vymedzené nasledovne:

Prioritná oblasť 1 : Veda, výskum a inovácie

Prioritná oblasť 2 : Ľudské zdroje

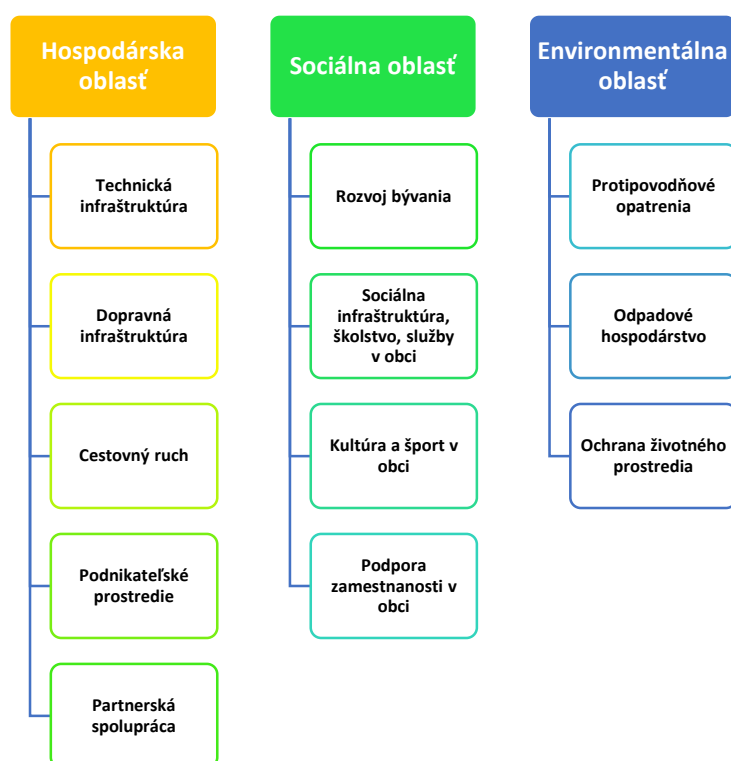
Prioritná oblasť 3 : Zamestnanosť

Prioritná oblasť 4 : Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie

Prioritná oblasť 5 : Životné prostredie - zmeny klímy, obnoviteľné energetické zdroje

Vyššie uvádzané prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja (zároveň 5 prioritných oblastí KSK) je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbované podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 1, 3, 4 z Národnej stratégie RR sú v PRO zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 2 predstavuje v PRO Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si obec Staré stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:



A.) Hospodárska oblasť - táto prioritná oblasť pozostáva z piatich priorít:

- ✓ technická infraštruktúra (dobudovanie základnej technickej infraštruktúry – rozšírenie vodojemu, vybudovanie kanalizácie, rekonštrukcia verejného osvetlenia, dobudovanie kamerového systému),
- ✓ dopravná infraštruktúra (rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií, výstavba a rekonštrukcia chodníkov),
- ✓ cestovných ruch (výstavba cyklotrasy),
- ✓ podnikateľské prostredie (vytvorenie priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít),
- ✓ partnerská spolupráca s inými subjektmi (spolupráca s okolitými obcami, cezhraničná spolupráca, spolupráca s miestnymi podnikateľmi a možnými investormi).

B.) Sociálna oblasť - prioritná oblasť pozostávajúca zo štyroch rozvojových priorít:

- ✓ rozvoj bývania (podpora výstavby nových rodinných domov),
- ✓ sociálna infraštruktúra, školstvo, služby v obci (podpora budovania príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci),
- ✓ kultúra a šport v obci (rekonštrukcia kultúrnych a športových zariadení – výstavba detského a multifunkčného ihriska, podpora kultúrnych a športových podujatí v obci),
- ✓ podpora zamestnanosti v obci (vzdelávanie zamestnancov obce, realizovanie jazykových kurzov, realizovanie kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov bez ohľadu na vek).

C.) Environmentálna oblasť - tretia prioritná oblasť pozostáva z troch rozvojových priorít:

- ✓ protipovodňové opatrenia (úprava a regulácia potokov Starianka a Jakovec, rekonštrukcia rigolov, prekrytie rigolov kvôli bezpečnosti).
- ✓ odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov, vybudovanie zberného dvora a kompostoviska),
- ✓ ochrana životného prostredia a majetku (boj proti čiernym skládkam napríklad aj zavedením kamerového systému a fotopascí),

Cez vyššie uvádzané definovanie priorít, ktoré sú následne v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, tie zas do projektov, ktoré sú tvorené konkrétnymi aktivitami, bude obec naplňovať zadanú strategickú víziu rozvoja.

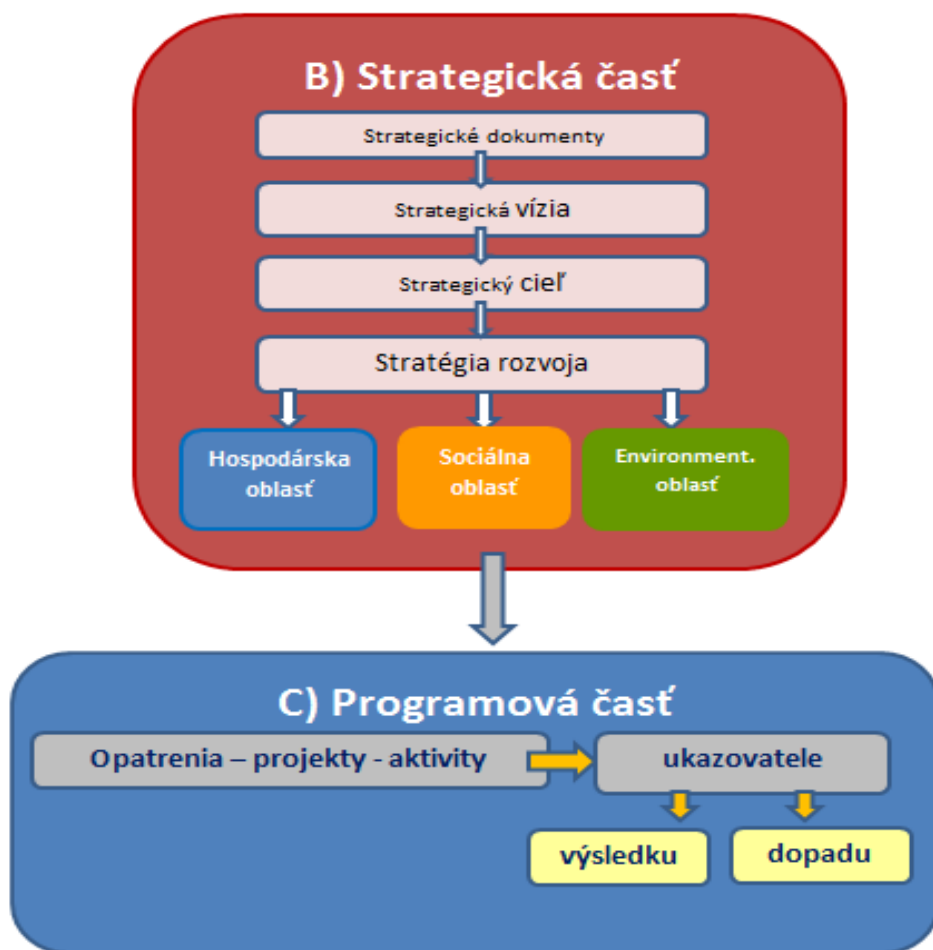
Naplnenie strategického cieľa obce sa dosiahne cez naplnenie uvedených cieľov a k nim priradených opatrení:

Hierarchia rozvojových cieľov

VÍZIA Obec Staré je zdravou obcou - miestom s kvalitným prostredím pre život, pričom využíva svoje danosti na prospech trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja a je sebedovomým členom Košického samosprávneho kraja			
STRATEGICKÝ CIEĽ Aktívnym cieľovo orientovaným prístupom na základe využitia vnútorného potenciálu obce a všetkých možností jej rozvoja neustále zvyšovať kvalitu života obyvateľov, tak aby sa obec stala atraktívnym a zdravým prostredím pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja obce			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	<i>Rozširovať a naplňovať vnútorný potenciál územia obce, založený na dobudovaní dopravnej a technickej infraštruktúry a podporovať miestne hospodárstvo.</i>	<i>Podpora skvalitnenia občianskej, športovej a kultúrnej vybavenosti obce a celkové zvýšenie kvality života v obci</i>	<i>Zaistenie kvalitného životného prostredia pre obyvateľov obce ako nevyhnutný predpoklad života v „zdravej obci“.</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technická infraštruktúra ▪ Dopravná infraštruktúra ▪ Cestovný ruch ▪ Podnikateľské prostredie ▪ Partnerská spolupráca s inými subjektmi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj bývania ▪ Sociálna infraštruktúra, školstvo, služby v obci ▪ Kultúra a šport v obci ▪ Podpora zamestnanosti v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ochrana životného prostredia ▪ Odpadové hospodárstvo ▪ Protipovodňové opatrenia
Opatrenia	1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu 1.4 Podpora podnikateľov 1.5 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce	2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci 2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry a služieb v obci 2.3 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci 2.4 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti v obci	3.1 Prevencia pred povodňami 3.2 Podpora zhodnocovania odpadov 3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam

Programová časť

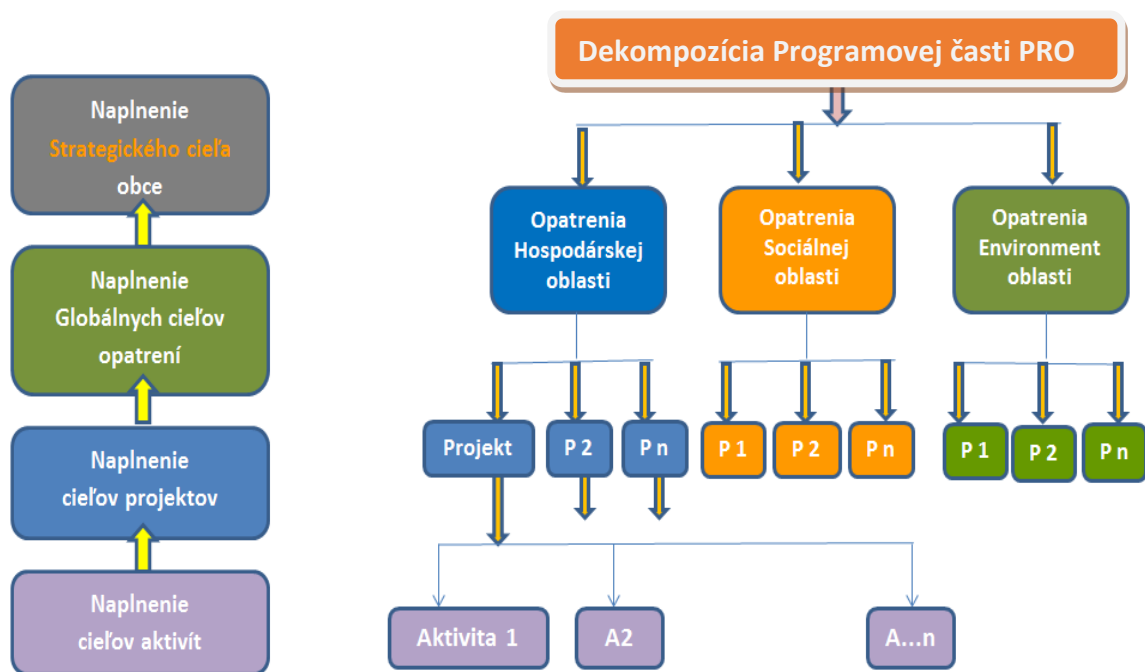
Programová časť PRO vychádza zo strategickej časti a priamo nadväzuje na opatrenia vedúce k naplneniu stratégie rozvoja. Programová časť rozčleňuje opatrenia na čiastkové projekty a tie sú zas členené na konkrétne aktivity, ktorých realizácia povedie k naplneniu cieľov jednotlivých projektov.



Pre každú z troch prioritných oblastí stratégie rozvoja bol vypracovaný súbor opatrení vedúcich k naplneniu cieľa prioritnej oblasti prostredníctvom projektov, pričom najnižšia úroveň je reprezentovaná úrovňou aktivít.

Predložená programová časť sa zameriava na:

- opatrenia dekomponované na projekty, ktorých plnenie je zabezpečené prostredníctvom konkrétnych aktivít,
- súbor ukazovateľov - výsledku a dopadu s uvedením východiskovej a cieľovej hodnoty.



Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré obec plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Aktivity, ktoré budú realizované formou projektového zámeru, sú uvedené ako Projekt. Jednotlivé činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú v tabuľke uvedené ako Aktivita.

Vychádzajúc z Partnerskej dohody SR, kde sa na str. 38 uvádza, že „pre rozvoj obcí a miestny rozvoj je potrebné smerovať investície do drobnej infraštruktúry (rozvoj podnikania a vidieckeho cestovného ruchu), miestnych služieb, vytváranie podmienok pre komunitnú/podnikateľskú činnosť (využitie nevyužívaných objektov v obciach) a podporu miestnej zamestnanosti“, definovala **obec Staré projektové zámery pre roky 2015-2021** spadajúce pod tri prioritné oblasti nasledovne:

Formulár P1: Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Prioritná oblasť 1:Hospodárska oblasť	
Globálny cieľ: Rozširovať a naplňať vnútorný potenciál územia obce, založený na dobudovaní dopravnej a technickej infraštruktúry a podporovať miestne hospodárstvo.	
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba miestnej kanalizácie 	
Aktivity:	
Vybudovanie kanalizácie s pripojením na existujúcu ČOV v Strážskom	
Vybudovanie kanalizačných prípojk	
Vybudovanie ČOV pre objekt školy (ZŠ, MŠ, školský byt, telocvičňu)	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rozšírenie vodojemu alebo napojenie na iný zdroj pitnej vody 	
Aktivity:	
Rozšírenie vodojemu v spolupráci s VVS, a. s. alebo napojenie na iný zdroj pitnej vody, ktorý by dopĺňal zásobovanie pitnou vodou v prípade potreby	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia verejného osvetlenia 	
Aktivity:	
Rekonštrukcia verejného osvetlenia, výmena svietidiel za LED technológiu	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Optické pripojenie v obci 	
Aktivity:	
Inštalácia optického káblu	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Káblová televízia v obci 	
Aktivity:	
Zavedenie káblovej televízie v obci	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Bezpečná obec – kamerový systém (dobudovanie) 	
Aktivity:	
Zakúpenie a inštalácia kamerového systému	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia obecného rozhlasu 	
Aktivity:	
Rekonštrukcia obecného rozhlasu (výmena za bezdrôtový rozhlas)	
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií 	
Aktivity:	
Rekonštrukcia miestnych cestných komunikácií	
Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia a výstavba chodníkov 	
Aktivity:	
Rekonštrukcia jestvujúcich chodníkov v celej obci	
Výstavba chodníkov	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia mostov 	
Aktivity:	
Rekonštrukcia mostov	
1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu	
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba cyklotrasy 	
Aktivity:	
Vybudovanie cyklotrasy	
Zabezpečenie značenia, oddychových zón a odpočívadiel	

<ul style="list-style-type: none"> Aktivita: Vytvorenie publikácie o obci
<i>Spracovanie a vydanie publikácie o obci Staré v tlačenej a elektronickej verzii (zameraná na budovanie a rozvoj obce)</i>
1.4 Podpora podnikateľov
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci
Aktivita:
<i>Príprava priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít podpora samostatne hospodáriacich roľníkov, SZČO, agroturizmus</i>
1.5 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce
Aktivita:
<i>Rozvoj spolupráce s inými subjektmi: obce, mestá, podnikatelia, investori</i>
<i>Aktívna účasť na projektoch cezhraničnej spolupráce</i>
<i>Zbieranie pozitívnych, inšpiratívnych skúseností a príkladov dobrej praxe z okolitých obcí (ako aj zo zahraničia) a ich následná aplikácia do života rozvoja našej obce</i>
<i>Vytváranie nových partnerstiev v rámci krajín EÚ, vypracovanie spoločných rozvojových dokumentov s okolitými obcami</i>
Prioritná oblasť 2:Sociálna oblasť
Globálny cieľ: Podpora skvalitnenia občianskej, športovej a kultúrnej vybavenosti obce a celkové zvýšenie kvality života v obci
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby/bytovej výstavby
Aktivita:
<i>Zabezpečenie základnej infraštruktúry (cesty, chodníky, kanalizácia, vodovod, elektrické pripojenie, osvetlenie)</i>
<i>Kúpa pozemkov za účelom výstavby kultúrneho domu, prípadne pre individuálnu bytovú výstavbu (výstavbu nájomných bytov)</i>
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, služieb v obci
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba kultúrneho domu
Aktivita:
<i>Kúpa pozemku pre výstavbu kultúrneho domu</i>
<i>Vybudovanie kultúrneho domu</i>
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia objektu základnej školy
Aktivita:
<i>Dobudovanie horného poschodia školy (využitie priestorov pre spoločenskú miestnosť)</i>
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Zriadenie denného stacionára
Aktivita:
<i>Zriadenie denného stacionára</i>
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Rekonštrukcia kaštieľa
Aktivita:
<i>Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky – kaštieľa</i>
<i>Vybudovanie sociálnych zariadení v kaštieli</i>
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Úprava miestneho cintorína
Aktivita:
<i>Oplotenie celého cintorína, úprava okolia (osadenie lavičiek, výstavba chodníkov, výrub stromov kvôli bezpečnosti)</i>

Výstavba parkoviska (cca 50 parkovacích miest)
2.3 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí
Aktivity:
Podpora kultúrnych podujatí
Podpora športových podujatí
Podpora miestnych kultúrnych spolkov a športových klubov
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba multifunkčného a detského ihriska
Aktivity:
Výstavba multifunkčného ihriska
Výstavba detského ihriska
2.4 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti v obci
<ul style="list-style-type: none"> Aktivita: Vzdelávanie zamestnancov obce
Absolvovanie odborných školení
<ul style="list-style-type: none"> Aktivita: Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov bez ohľadu na vek
Organizovanie vzdelávacích počítačových kurzov pre strednú a staršiu generáciu
<ul style="list-style-type: none"> Aktivita: Realizácia kurzu anglického jazyka
Organizovanie jazykového kurzu zameraného na základnú slovnú zásobu na úrovni začiatočník
Prioritná oblasť 3: Environmentálna oblasť
Globálny cieľ: Zaisťovanie kvalitného životného prostredia pre obyvateľov obce ako nevyhnutný predpoklad života v „zdravej obci“.
3.1 Prevencia pred povodňami
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Protipovodňové opatrenia
Aktivity:
Úprava a regulácia potokov Starianka a Jakovec
Rekonštrukcia rigolov
Prekrytie rigolov v jednej časti obce kvôli bezpečnosti
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba zberného dvora
Aktivity:
Vybudovanie zberného dvora
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Výstavba kompostoviska
Aktivity:
Vybudovanie obecného kompostoviska
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam
<ul style="list-style-type: none"> Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí
Aktivity:
Zakúpenie a inštalovanie fotopascí
Monitorovanie rizikových oblastí
Kontrola dodržiavania čistoty a poriadku na verejných priestranstvách

Merateľné ukazovatele projektov

Súčasťou programovej časti je definovanie hodnôt ukazovateľov projektu, ktoré boli samosprávou vytýčené pre každý pripravovaný projekt. Základné členenie merateľných ukazovateľov je nasledovné:

- **Ukazovatele výstupu** označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.
- **Ukazovatele výsledku** sú hmatateľným produktom projektu a bývajú objektívne overiteľnými ukazovateľmi dosiahnutia cieľov projektu. Východiskovou hodnotou je absolútna hodnota výsledku ku dňu začiatku realizácie aktivít projektu stanovená ako 0 a plánovanou hodnotou bude absolútna hodnota dosiahnutá realizáciou projektu ku dňu ukončenia realizácie aktivít projektu. **Medzi výstupom a výsledkom je logická väzba.**
- **Ukazovatele dopadu** vyjadrujú dlhodobý efekt projektu a budú merané v horizonte niekoľkých rokov po ukončení realizácie aktivít projektu. Východiskovou hodnotou je tak ako aj pri ukazovateľoch výsledku absolútna hodnota dopadu v roku ukončenia realizácie aktivít projektu a plánovanou hodnotou bude absolútna hodnota, dosiahnutá za obdobie 5 bežných rokov po ukončení realizácie aktivít projektu. Ukazovatele dopadu predstavujú dôsledok zrealizovaných aktivít projektu.

Pre projekty uvádzané v rámci predkladaného PRO obce Staré budú sledované ukazovatele:

- ukazovatele výsledku
- ukazovatele dopadu
- ukazovatele výstupu (uvádzané pre činnosti charakterizované iba ako „Aktivity“ – tie, ktoré nespádajú pod projektový zámer).

Formulár P2: Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO

Typ ukazovateľa	Názov Ukazovateľa	Informačný odkaz	Merná jednotka	Cieľová hodnota
				2021
Prioritné oblasť 1: Hospodárska oblasť				
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce				
Dopad	Počet obyvateľov pripojených na kanalizáciu	Obec	počet	800
Dopad	Rozšírený vodojem/napojenie na iný pitný zdroj vody	Obec	počet	1
Výsledok	Nové body verejného osvetlenia	Obec	počet	125

Dopad	Počet obyvateľov využívajúcich optické pripojenie	Obec	počet	800
Dopad	Počet obyvateľov využívajúcich káblovú televíziu	Obec	počet	800
Výsledok	Počet bezpečnostných kamier v obci	Obec	počet	6
Výsledok	Bezdrôtový obecný rozhlas (nové reproduktory)	Obec	počet	10
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry				
Výsledok	Novovybudované cestné komunikácie	Obec	m	6500
Výsledok	Zrekonštruované cestné komunikácie	Obec	m	1500
Výsledok	Novovybudované chodníky	Obec	m	4200
Výsledok	Zrekonštruované chodníky	Obec	m	1000
Výsledok	Zrekonštruované mosty	Obec	bm	17
1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu				
Výsledok	Vybudovaná cyklotrasa	Obec	počet	1
Výsledok	Publikácia o obci Staré	Obec	počet	1
1.4 Podpora podnikateľov				
Dopad	Podporení podnikatelia	Obec	počet	10
1.5 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce				
Výsledok	Schválené projekty cezhraničnej spolupráce	Obec	počet	3
Dopad	Spolupráca obce s podnikateľskými subjektami	Obec	počet	3
Prioritné oblasť 2: Sociálna oblasť				
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci				
Dopad	Počet novovzniknutých rodinných domov	Obec	počet	10
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, školstva, služieb v obci				
Výsledok	Kultúrny dom	Obec	počet	1
Výsledok	Zrekonštruovaná základná škola	Obec	počet	1
Výsledok	Denný stacionár	Obec	počet	1
Výsledok	Zrekonštruovaný kaštieľ	Obec	počet	1
Výsledok	Upravený miestny cintorín s parkoviskom	Obec	počet	1
2.3 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci				
Výsledok	Počet podporených kultúrnych podujatí	Obec	počet	20
Výsledok	Počet podporených športových podujatí	Obec	počet	20
Výsledok	Multifunkčné ihrisko	Obec	počet	1
Výsledok	Detské ihrisko	Obec	počet	1
2.4 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti v obci				
Dopad	Počet zrealizovaných vzdelávacích kurzov	Obec	počet	10
Dopad	Počet účastníkov kurzu	Obec	počet	100
Prioritné oblasť 3: Environmentálna oblasť				
3.1 Prevencia pred povodňami				
Výsledok	Prekryté rigoly	Obec	m	300
3.2 Opatrenia proti čiernym skládkam				
Výsledok	Zakúpené fotopasce	Obec	počet	6
Dopad	Zlikvidované čierne skládky	Obec	počet	6

Realizačná časť

Realizačná časť sa venuje postupom inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia programu rozvoja obce, systému monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecnému a časovému harmonogramu realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Osnova realizačnej časti PRO obce Staré je nasledovná:

- Akčný plán obce
- Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PRO a administratívna podpora
- Komunikačná stratégia obce
- Návrh systému monitorovania a hodnotenia

Akčný plán obce

Akčný plán vyplýva zo stratégie, tvorí jej kľúčovú časť a bude realizovaný prostredníctvom konkrétnych, vopred zadefinovaných projektov a aktivít. Jeho náplňou sú predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, pričom uvádza konkrétnu inštitúciu zodpovednú za ich naplnenie. Nevyhnutnou súčasťou akčného plánu sú vždy predpokladané zdroje financovania.

Formulár R1: Akčný plán

Akčný plán 2015-2021				
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedná Inštitúcia	Financovanie (€)	Ukazovateľ výstupu
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce				
Projekt: Výstavba miestnej kanalizácie	2018	obec	5,1 mil.	Formulár P2*
Projekt: Rozšírenie vodojemu alebo napojenie na iný zdroj pitnej vody	2016-2017	obec	560 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2017-2018	obec	150 tis.	Formulár P2*
Projekt: Optické pripojenie v obci	2016	obec	40 tis.	Formulár P2*
Projekt: Káblová televízia v obci	2016-2017	obec	40 tis.	Formulár P2*
Projekt: Bezpečná obec – kamerový systém (dobudovanie)	2017	obec	10 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia obecného rozhlasu	2018	obec	10 tis.	Formulár P2*
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry				
Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií	2017-2021	obec	900 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia a výstavba chodníkov	2016	obec	350 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia mostov (17 bežných metrov)	2018	obec	80 tis.	Formulár P2*
1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu				
Projekt: Výstavba cyklotrasy	2019	obec	85 tis.	Formulár P2*
Aktivita: Vytvorenie publikácie o obci	2017-2018	obec	10 tis.	Formulár P2*
1.4 Podpora podnikateľov				
Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	2017	obec	20 tis.	Formulár P2*
1.5 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce				
Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce	2016-2017	obec	50 tis.	Formulár P2*
2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci				
Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby	2017-2018	obec	200 tis.	Formulár P2*
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry, služieb v obci				
Projekt: Výstavba kultúrneho domu	2017	obec	200 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia objektu základnej školy	2017-2021	obec	100 tis.	Formulár P2*
Projekt: Zriadenie denného stacionára	2016-2018	obec	90 tis.	Formulár P2*
Projekt: Rekonštrukcia kaštieľa	2016-2021	obec	660 tis.	Formulár P2*
Projekt: Úprava miestneho cintorína	2016-2017	obec	60 tis.	Formulár P2*
2.3 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci				

Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí	2016-2021	obec	60 tis.	Formulár P2*
Projekt: Výstavba multifunkčného a detského ihriska	2016-2017	obec	150 tis.	Formulár P2*
2.4 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti v obci				
Aktivita: Vzdelávanie zamestnancov obce	2018	obec	15 tis.	Formulár P2*
Aktivita: Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov bez ohľadu na vek	2018	obec	20 tis.	Formulár P2*
Aktivita: Realizácia kurzu anglického jazyka	2018	obec	20 tis.	Formulár P2*
3.1 Prevencia pred povodňami				
Projekt: Protipovodňové opatrenia	2016-2017	obec	80 tis.	Formulár P2*
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov				
Projekt: Výstavba zberného dvora	2017	obec	150 tis.	Formulár P2*
Projekt: Výstavba kompostoviska	2017	obec	50 tis.	Formulár P2*
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam				
Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí	2016	obec	2 tis.	Formulár P2*

*Finálne hodnoty ukazovateľov priradené pre jednotlivé opatrenia (projekty, aktivity) sú uvedené vo Formulári P2
- Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO

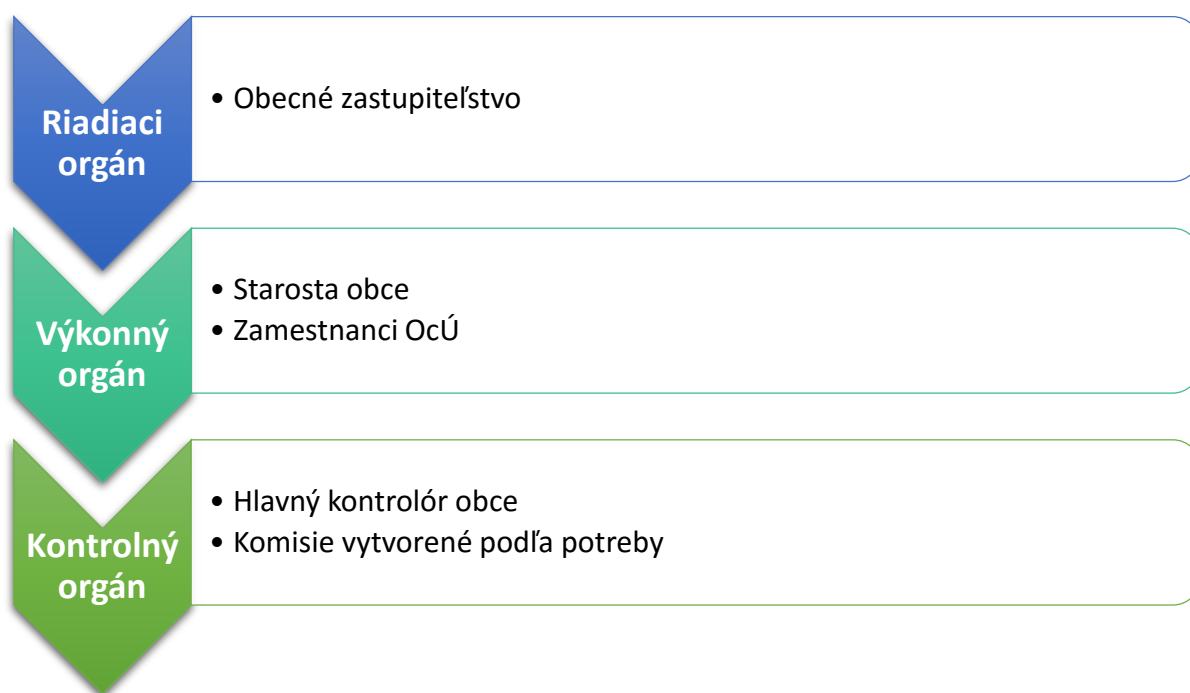
Organizačno-inštitucionálne zabezpečenie plnenia PRO a administratívna podpora

Hlavnými spoluriešiteľmi (z pohľadu PRO - partnermi) sú najmä miestni aktéri – obyvatelia obce Staré. V procese prípravy PRO bol navrhnutý dotazník, cieľom ktorého bolo získanie názorov občanov obce na rôzne témy týkajúce sa života v obci. Takto sa obyvatelia obce mohli stať priamymi spolutvorcami PRO a tým budúceho rozvoja obce Staré. V procese záverečného spracovania PRO spolu s poslancami a zamestnancami obecného úradu sme aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PRO obce s dôrazom na definovanie strategickkej časti dokumentu.

Inštitucionálne zabezpečenie

Strategická časť dokumentu ponúka prierezový prehľad o pripravovaných projektoch a aktivitách obce v období 2015 -2021. Široký rámec navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať zodpovednú prípravu zo strany obce, nielen čo sa týka zostavenia odborných tímov, ktoré budú zabezpečovať vecnú náplň projektov, ale aj silnú administratívnu podporu tzv. realizačný tím, ktorý bude zložený zo zamestnancov obecného úradu a podpory z externého odborného prostredia. Jedným z dôvodov, prečo sa bude organizačnej podpore projektov na začiatku implementačného obdobia 2015 – 2021 venovať zvýšená pozornosť, je

náročnosť týchto projektov. Administratívne zaťaženie spojené s projektovou dokumentáciou, verejným obstarávaním a následným nákupom kladie enormné nároky na koordináciu, ktorá v istých momentoch môže zlyhávať a veľakrát vyúsťuje do nemalých problémov, ktoré následne majú vplyv na celkový harmonogram realizácie projektu. S týmto problémom súvisí aj počet riešiteľov, ktorí dosiahnuté výsledky v rámci svojich aktivít podávajú ďalej, rešpektujúc prepojenie na výsledky iných aktivít v projekte či ďalších riešiteľov. S ohľadom na predchádzajúce skúsenosti obce a poddimenzovanie ľudských kapacít na obecnom úrade bude potrebné **spolupracovať s odbornými externými poradcami**, pričom realizácia projektov bude vždy rozdelená do parciálnych cieľov. Parciálne ciele budú reprezentované mini projektmi s vlastnými postupmi a cieľmi. Touto vhodne zvolenou organizačnou podporou dokážeme sprehľadniť celý proces projektového riadenia a viesť realizačný a odborný tím efektívnou cestou bez plytvania času, financiami a ďalšími zdrojmi. Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce bude **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PRO na úrovni obce bude **starosta**, ktorého kompetencie a zodpovednosti z pohľadu projektového riadenia budú obsahovať hlavne zodpovednosť za systém riadenia PRO - systém čerpania dotácií, využívania úverových zdrojov a účinne, efektívne a hospodárne čerpanie štrukturálnych fondov. Výkonnou zložkou sú aj pracovníci obecného úradu.



Funkciu kontrolného orgánu obce zabezpečí **hlavný kontrolór obce** prípadne príslušné **komisie vytvorené podľa potreby jednotlivých rozvojových zámerov**. Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít budú podľa potreby a relevantnosti zapájané aj ďalšie subjekty – obyvatelia obce, podnikatelia, mimovládne organizácie ako aj partneri na úrovni mikroregiónu, regiónu či VUC.

Realizácia naplánovaných projektov obce v období 2015 – 2021 si bude vyžadovať systematickosť na všetkých úrovniach a vo všetkých zložkách projektového riadenia. Úlohou

inštitucionálneho zabezpečenia PRO bude zaistiť koordinovaný postup pri efektívnom, hospodárnom a účinnom spôsobe riadenia projektových zámerov:

- optimálne rozloženie zdrojov
- efektívne a oprávnené čerpanie finančných prostriedkov
- zabránenie duplicite vykonávaných činností, odstránenie nepokrytých činností a zabránenie prelínaniu zdrojov
- koordinovaný prístup v rozdelení konkrétnych úloh
- zabezpečenie priamych informačných tokov
- prijímanie okamžitých nápravných opatrení

Zároveň si obec kladie za cieľ zohľadňovať pripomienky a názory poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Dokument PRO obce je preto **živým dokumentom**, ktorý do budúcnosti ráta s možnými aktualizáciami.

Obecné zastupiteľstvo, ktoré schvaľuje celý dokument PRO, raz ročne vyhodnocuje jeho plnenie. Zároveň zodpovedá za schválenie nutného spolufinancovania projektov v procese ich prípravy. Obecné zastupiteľstvo bude zároveň schvaľovacím orgánom pre vypracované hodnotiace a monitorovacie správy, ktoré obec, ako prijímateľ dotácie, bude v stanovených termínoch predkladať poskytovateľovi dotácie.

Komunikačná stratégia obce

Tak ako v každej oblasti života obce, aj pri rozvoji komunikácie je potrebné zohľadňovať reálne potreby občanov a možnosti samosprávy. Komunikačná stratégia obce Staré vychádza zo skutočnosti, že kvalita poskytovaných informácií bude mať vplyv na spokojnosť jej občanov, ako aj zo skutočnosti, že úlohou samosprávy je zabezpečiť **vzájomnú komunikáciu s občanmi**. To znamená, že okrem poskytovania aktuálnych informácií a zabezpečenia ich dostupnosti pre občanov, je potrebné zaistiť aj spätnú väzbu verejnosti.

Z pohľadu miesta, kde komunikácia v samospráve prebieha, hovoríme o **dvoch formách komunikácie**:

- interná komunikácia – vo vnútri samosprávy,
- externá komunikácia – na území obce a mimo nej.

Hlavnými cieľovými skupinami v komunikácii obce sú:

- interná komunikácia – zamestnanci OcÚ a poslanci OcÚ,
- externá komunikácia – občania obce, spolupracujúci podnikatelia, návštevníci, zamestnanci okolitých obecných úradov.

Samospráva využíva viacero komunikačných prostriedkov:

- prioritne je pre komunikáciu s občanmi určená **webová stránka obce**, ktorá zabezpečuje okamžitú dostupnosť informácií,
- vzhľadom na počet obyvateľov obce je možné využívať aj **priamu - osobnú komunikáciu**,
- ďalším prostriedkom poskytovania informácií je **úradná tabuľa, obecný rozhlas či obecné noviny**,

- poslednou formou komunikácie je priama **účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva**.

Zo skúseností obce možno konštatovať, že mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľov obce dávajú prednosť komunikácii prostredníctvom web stránky, pričom staršie vekové kategórie preferujú priamu komunikáciu či prijímanie informácií prostredníctvom obecného rozhlasu.

Publicita projektov obce

Podľa pokynov poskytovateľov dotácií, či nimi vydávaných Manuálov pre Informovanie a publicitu, je obec zodpovedná za zabezpečenie informovania odbornej a širokej verejnosti o nenávratnej finančnej pomoci poskytnutej z fondov EÚ. Publicita si podľa typu investície (projektu) bude vyžadovať rôzne spôsoby realizácie. Obec má povinnosť zabezpečiť, aby informácie o poskytnutej podpore boli odovzdávané všetkým zapojeným stranám. Dôraz sa kladie na čo najširšiu publicitu, ktorej zrealizovanie potom musí obec adekvátne zdokladovať. Pri realizácii jednotlivých projektov bude obec na komunikáciu – v závislosti od typu projektu a veľkosti investície - využívať tieto formy publicity: veľkoplošnú reklamnú tabuľu (počas realizácie projektu), trvalo vysvetľujúcu informačnú tabuľu (spravidla po ukončení projektu), informačné plagáty, bulletiny, obecný rozhlas, propagačné a informačné predmety, informačné materiály a dokumenty - pri organizácii konferencií, kurzov, workshopov bude informácia o podpore projektov uvádzaná na všetkých pozvánkach, prezenčných listinách a pod.

Prostredníctvom uvádzanej komunikačnej stratégie bude počas obdobia realizácie PRO 2015 - 2021 prebiehať komunikácia s obyvateľmi s cieľom naplniť zadefinované očakávania obyvateľov o rozvoji obce.

Návrh systému monitorovania a hodnotenia

Monitorovanie je pre účely predloženého PRO chápaný ako systematický proces zberu, triedenia, vyhodnocovania a uchovávanía relevantných informácií celého projektového tímu (realizačného aj odborného) o vecnom a finančnom plnení aktivít PRO. **Cieľom monitorovania nebude len porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom, ale aj celkový priebeh naplňania stanoveného časového harmonogramu a zadefinovaných výstupov.**

Plnenie systému monitorovania a hodnotenia v praxi

Obec bude raz ročne zbierať, vyhodnocovať a spracovávať návrhy, doplnenia a pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Po spracovaní získaných informácií do jednotnej podoby bude obecnému zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a návrh na zapracovanie aktualizácií prípadne doplnení.

Monitorovanie Programu rozvoja obce bude nadväzovať na Formulár P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu a bude vykonávaný priebežne počas celého trvania PRO jednak na úrovni obce a zároveň na základe podmienok učených poskytovateľom dotácie, ktorý určí presnú formu monitorovania (formulár), periodicitu predkladania správ, rozsah a zameranie.

Výstupom monitorovania PRO na úrovni obce bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou budú monitorovacie správy schválené riadiacimi orgánmi jednotlivých OP pre daný rok.

Aj napriek popísanej postupnosti krokov systému monitorovania a hodnotenia niekedy sa všetky procesy a aktivity nezrealizujú so 100% úspešnosťou tak, ako bolo pôvodne naplánované. Vzniknuté zmeny bude preto nutné, čo najrýchlejšie účinne popísať, presadiť a adresne uložiť konkrétnemu pracovníkovi s určením termínu realizácie. Aby sa tieto zmeny mohli realizovať, obec zaistí, aby systém, ktorý využíva pre riadenie a implementáciu projektov bol otvorený takýmto úpravám a umožňoval zapracovanie zmien okamžite, bez zbytočných odkladov a neefektívneho plytvania času a nákladov.

Zodpovednosti za jednotlivé typy projektov resp. predkladanie monitorovacích správ nie je možné adresne zadať v tejto chvíli konkrétnemu pracovníkovi. Budú určené v čase prípravy najneskôr však v čase schválenia konkrétneho projektu. Pre tento účel s cieľom eliminovať možné pochybenia bude pre zodpovedných pracovníkov vytvorená pracovná náplň s presným vymedzením ich zodpovedností a kompetencií, ktoré vyplynú zo zmluvy s poskytovateľom dotácie a ním určených postupov a podmienok pre hodnotenie a monitorovanie projektov.

Vyššie uvedenými bodmi nie je dotknutá povinnosť štatutárneho zástupcu obce alebo obecných orgánov ich hlavnej zodpovednosti za všetky správne, aktuálne a úplné skutočnosti uvádzané v monitorovacích správach.

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 – 2021		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2018	Podľa rozhodnutia obce ako koordinátora PRO prípadne identifikácii spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V súlade s plánom pre predkladanie Monitorovacích správ, minimálne 4x ročne (kvartálne)	Kontrola – porovnanie dosiahnutého stavu s plánovaným stavom (čas a zdroje – finančné, materiálové, ľudské)
Tematické hodnotenie časti PRO	V roku 2017 (ak relevantné)	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Ak nutné (podľa potreby)	Pri závažnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	Ihneď po identifikácii potreby	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Finančná časť

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie Programu rozvoja obce.

Osnova kapitoly je nasledovná:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Všetky sumy uvádzané v tomto dokumente pre plánované projekty sú uvádzané hrubým odhadom. Dôvodom je nielen dlhší časový horizont, na ktorý sú tieto prostriedky plánované, ale fakt, že bez spracovania projektovej dokumentácie je nemožné vyčíslieť presnú sumu pre konkrétny projekt.

Pre projekt, kde je to možné, obec zabezpečí financovanie v rámci bežnej prevádzky samosprávy, pri náročnejších projektoch sa ráta s hlavným finančným krytím z mimorozpočtových prostriedkov obce, pričom obec ráta s nutným spolufinancovaním, pri projektoch, kde je to relevantné.

Zoznam zdrojov, aj tých potenciálnych, ktorými je možné zabezpečiť finančné krytie projektov obce:

- vlastné zdroje,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financovanie z národných projektov,
- rozpočet samosprávneho kraja,
- EŠIF (európske štrukturálne a investičné fondy),
- sponzorské dary (podnikatelia či súkromné osoby),
- bankový úver.

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu rozvoja obce je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár F1 Indikatívny rozpočet – sumarizácia

	Rok						Spolu (EUR)
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Hospodárska oblasť	715 tis.	615 tis.	5,450 mil.	265 tis.	180 tis.	180 tis.	7,405 mil.
Sociálna oblasť	255 tis.	575 tis.	325 tis.	140 tis.	140 tis.	140 tis.	1,575 mil.
Environmentálna oblasť	41,6 tis.	240 tis.	0	0	0	0	282 tis.
SPOLU (EUR)	1,012 mil.	1,430 mil.	5,775 mil.	405 tis.	320 tis.	320 tis.	9,262 mil.

Zdroj: MDVRR 2016, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Predložená Intervenčná matica predstavuje hrubý odhad objemu finančných zdrojov potrebných na realizáciu stanovených projektových zámerov. Definitívna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie pre konkrétny projektový zámer pri zohľadnení výsledku verejného obstarávania.

Formulár F2: Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (EUR)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	V Ú C	Obec	Spolu		
1.1 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	5 910 000	4 664 000	874 500	0	291 500	5 830 000	0	80 000
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	1 330 000	1 064 000	199 500	0	66 500	1 330 000	0	0
1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu	95 000	76 000	14 250	0	4750	95 000	0	0
1.4 Podpora podnikateľov	20 000	16 000	3000	0	1000	20 000	0	0
1.5 Podpora a rozvoj spolupráce s okolitými obcami a podpora cezhraničnej spolupráce	50 000	40 000	7500	0	2500	50 000	0	0

2.1 Podpora tvorby podmienok pre rozvoj bývania v obci	200 000	160 000	30 000	0	10 000	200 000	0	0
2.2 Podpora sociálnej infraštruktúry a služieb a bezpečnosti v obci	1 110 000	888 000	166 500	0	55 500	1 110 000	0	0
2.3 Skvalitnenie ponuky športového, kultúrneho a spoločenského vyžitia v obci	210 000	168 000	31 500	0	10 500	210 000	0	0
2.4 Zníženie vysokej miery nezamestnanosti v obci	55 000	44 000	8250	0	2750	55 000	0	0
3.1 Prevencia pred povodňami	80 000	64 000	12 000	0	4000	80 000	0	0
3.2 Podpora zhodnocovania odpadov	200 000	160 000	30 000	0	10 000	200 000	0	0
3.3 Opatrenia proti čiernym skládkam	2000	0	1600	0	400	2000	0	0

Finančný rámec na realizáciu PRO

Finančný rámec na realizáciu PRO ako detailný prehľad finančných nárokov jednotlivých projektových zámerov, je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie.

Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Pre transparentný a nespochybniteľný výber projektov a stanovenie priorít pri ich financovaní, bola vypracovaná tabuľka pre výber projektov, ktorá je súčasťou finančnej časti.

Hodnotiacim kritériom s najvyššou váhou je nielen výsledok projektu, ale aj jeho dopad – prínos pre rozvoj obce z pohľadu trvalo udržateľného rozvoja.

Formulár F3: Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia priorita	<ul style="list-style-type: none"> - projekty zamerané na okamžité riešenie náhlych havarijných situácií, prírodných katastrof alebo mimoriadnych situácií - projekty, ktorých plnenie je pre obec povinné (usmernenie na úrovni SR alebo EÚ, projekty plynúce zo zmeny legislatívy) 	
2	Vysoká Priorita	<ul style="list-style-type: none"> - projekty na predchádzanie dôsledkov prírodných katastrof alebo mimoriadnych situácií - projekty smerujúce k rozvoju obce, ktorých financovanie je možné realizovať zo zdrojov obce - projekty smerujúce k rozvoju obce, ktorých financovanie je možné získať zo zdrojov EÚ - projekty, ktorých realizáciu považujú obyvatelia obce za nevyhnutnú (silná podpora miestnych obyvateľov) - projekty, ktorých plnenie je možné zaradiť pod Všeobecne záväzné nariadenia obce 	<p>Projekt: Rekonštrukcia a výstavba chodníkov</p> <p>Rozšírenie vodojemu alebo napojenie na iný zdroj pitnej vody</p> <p>Projekt: Rozvoj partnerskej spolupráce</p> <p>Projekt: Protipovodňové opatrenia</p> <p>Projekt: Optické pripojenie v obci</p> <p>Projekt: Výstavba kultúrneho domu</p> <p>Projekt: Zriadenie denného stacionára</p> <p>Projekt: Výstavba multifunkčného a detského ihriska</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia kaštieľa</p>
3	Stredná priorita	<ul style="list-style-type: none"> - projekty, ktoré robia obec príťažlivejšou, zaujímavejšou v očiach obyvateľov, návštevníkov - projekty, ktoré sú pre obec, vhodné a podporujú rozvoj obce - projekty, na ktoré je možné získať financovanie z mimorozpočtových zdrojov a sú v súlade so rozvojovým smerovaním obce 	<p>Projekt: Výstavba miestnej kanalizácie</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia verejného osvetlenia</p> <p>Projekt: Bezpečná obec – kamerový systém (dobudovanie)</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia obecného rozhlasu</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych cestných komunikácií</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia mostov</p> <p>Projekt: Káblková televízia v obci</p> <p>Projekt: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <p>Projekt: Podpora individuálnej domovej výstavby</p> <p>Projekt: Rekonštrukcia objektu základnej školy</p> <p>Projekt: Úprava miestneho cintorína</p> <p>Projekt: Podpora kultúrnych a športových podujatí</p> <p>Aktivita: Vzdelávanie zamestnancov obce</p>

			Aktivita: Realizácia kurzov na zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov bez ohľadu na vek Aktivita: Realizácia kurzu anglického jazyka Projekt: Výstavba zberného dvora Projekt: Výstavba kompostoviska Projekt: Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí
4	Nízka priorita	<ul style="list-style-type: none"> - projekty, ktorých prínos pre rozvoj obce je minimálny - projekty bez silnej podpory obyvateľov obce - projekty na základe nepresne zadaných projektových úvah bez jasného cieľa 	Aktivita: Vytvorenie publikácie o obci Staré Projekt: Výstavba cyklotrasy

Na základe vyššie uvádzanej tabuľky, ktorá stanovuje kritéria pre výber projektov obce Staré, sa v nasledujúcom programovom období plánuje zrealizovať celkovo 29 projektov, pričom 9 projektov má vysokú prioritu, 18 projektov bude realizovaných ako projekty so strednou prioritou a 2 projekt s nízkou prioritou.

Tabuľka je však iba rámcovým prehľadom pripravovaných projektov a je otvorená ďalším úpravám a doplneniam. Približuje projektové zámery obce, avšak finálna verzia predkladaných projektov bude vždy závislá na finančných možnostiach obce, podmienok konkrétnych výziev a pokynov poskytovateľov.

Prílohy

- Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia Staré
- Formulár č. F 2 - Finančný rámec pre realizáciu PRO obce Staré
- Formulár č. P 3 - Súhrnný prehľad projektových zámerov obce Staré